

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «Основи християнської етики і моралі»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	факультет іноземних студентів
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 «Охорона здоров'я», 221 «Стоматологія», другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Основи християнської етики і моралі , ВБ 1.20, вибіркова компонента освітньо- професійної програми, bioethics.ua@gmail.com
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	кафедра українознавства 79010, м. Львів, вул. Шимзерів, буд. 3а, bioethics.ua@gmail.com
Керівник кафедри (контактний e-mail)	доктор філологічних наук, доцент, Єщенко Тетяна Анатоліївна kaf_ukrlang@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	Перший рік навчання
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	Перший (осінній) семестр
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Вибіркова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Терешкевич Галина Тарасівна (с. Діогена), кандидат наук з державного управління, доцент, bioethics.ua@gmail.com
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	Ні
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Терешкевич Галина Тарасівна (с. Діогена), кандидат наук державного управління, доцент, bioethics.ua@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	три кредити
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	105 годин (лекції – 10 годин, практичні заняття – 30 годин, самостійна робота студентів – 65 годин)

Мова навчання	українська
Інформація про консультації	щотижня у четвер після 3 пари (після 15.20)
2. Коротка анотація до курсу	
<p><i>Курс покликаний підготувати етично відповідальних, висококваліфікованих фахівців з галузі «Фармація». Християнська належить до відносно нових комплексів аксіологічних орієнтацій громадського суспільства в Україні, особливо за умов девальвації духовних і моральних цінностей. В силу традиційно-релігійно-духовної орієнтації ментальності українського суспільства введення названого курсу сприятиме формуванню особи студента на засадах альтруїзму, людяності та обов'язку до хворого, милосердя, чесності, працьовитості; духовно багатой особистості. Цьому сприяє і та обставина, що програма курсу складена без конфесійної тенденційності, носить екуменічний характер, адаптована до багатоконфесійної. В зміст програми включені розділи методологічного спрямування, зокрема, порівняльний аналіз категорій і понять як загальнолюдської, тай і християнської етики. Розглядається дискусійні проблеми співвідношення світської і релігійної моралі. Елективний курс «Основи християнської етики і моралі»:</i></p> <p><i>а) базується на вивченні студентами основних положень християнської етики, особливо в медицині. б) закладає висвітлення багаточислених проблем загальнолюдської і християнської етики на базі поєднання духовного і філософсько-наукового рефлексування, поглибленого розуміння змісту категорій світської і релігійної моралі. в) надає можливість студентам оволодіти системою сучасних вимог до знань, умінь і навичок, необхідних майбутнім лікарям у їхній професійній діяльності.</i></p> <p><i>г) сприяє належному вирішенню питань щодо розуміння хворого та його проблем, уміння керуватися у своїй повсякденній діяльності нормами та правилами загальнолюдської, християнської та медичної етики як органічних складових професіограми фармацевтичного працівника на сучасному етапі. Під час вивчення курсу «Основи християнської етики і моралі» студент-фармацевт повинен засвоїти механізми та прийоми християнської етики, загальні поняття, витоки, принципи засад здорового способу життя, а також аспекти професійної поведінки діяльності фармацевтів із врахуванням особистості хворих і їх оточення у різних сферах медичної практики (терапія, хірургія, акушерство та гінекологія, педіатрія, психіатрія, соціальна фармація тощо).</i></p> <p><i>Підготовка студентів проводиться з використанням на практичних заняттях відео - та художнього матеріалу з проблем християнської етики, навчально-методичних стендів тощо. Проводяться навчально-ігрові заняття за допомогою постановок п'єс, сцен з життя, де ненав'язливо і повчально подається потрібний матеріал, що формує морально-етичну свідомість майбутніх медичних працівників.</i></p>	
3. Мета і завдання курсу	
<p>1. Мета курсу. Метою навчальної дисципліни «Основи християнської етики і моралі» є поглиблене вивчення студентами основ християнської етики і моралі як фундаменту моральних, абсолютних, вічних, незмінних, загальнолюдських цінностей (істини, благочестя, добра, любові, краси, гідності, обов'язку, совісті, честі) та засад (Заповіді любові, Декалог), і на їх основі формування у студентів теоретичних засад духовної культури, християнських моральних чеснот, а також свідомої та відповідальної їх особистості, які відповідають сучасним викликам медичної практики.</p> <p>2. Завдання курсу - Основними завданнями вивчення розділу «Основи християнської етики і моралі» є:</p> <p>Здобути:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтегральне розуміння поняття і норм християнської етики основою світогляду моральної, відповідальної, гуманної людини; - відповідальність за утвердження норм християнської етики і моралі в практичному житті; <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії); 	

- знання та розуміння основних понять, норм християнської етики і моралі, морально – етичний зміст блаженств;
- знання про підходи до вирішення конфлікту в межах християнської етики та моралі, гуманізму;

Вміти:

- аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки;
- знаходити відповідні логічні зв'язки, подібності між ідеями християнського віровчення та конкретними життєвими та професійними ситуаціями;
- вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот;
- здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною;
- вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення;
- вміння створювати проектні пропозиції щодо популяризації християнських цінностей у сфері охорони здоров'я;

Компетентності:

інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ціальні (фахові, предметні):

ФК. Немає.

4. Пререквізити курсу

Основи християнської етики і моралі визначається інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом, тісним зв'язком з комплексом природничих і гуманітарних дисциплін. Біоетика дає розуміння, як наука може слугувати на благо людині. Для успішного опанування курсу студент повинен володіти фактичним матеріалом з предметів природничого та гуманітарного циклу (зокрема: анатомія, патологічна фізіологія, фармакологія, філософія, політологія, акушерство і гінекологія, ембріологія, дитячі хвороби, геронтологія, правознавство, психологія тощо).

5. Програмні результати навчання

6. Формат і обсяг курсу

Формат курсу (вказіть очний, або заочний)	очний			
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп		
Лекції	10	Всього 1 група		
Практичні заняття	30	Всього 1 група (за вибором студентів), навчання відбувається в 1 групі		
Самостійна робота студентів	65	Всього 1 група (за вибором студентів), навчання відбувається в 1 групі		
Результати навчання				
ПРН -16	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб	ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-9, ЗК-10, ЗК-11, ЗК-13, ЗК-14, ЗК-15		
ПРН - 18	Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень	ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-9, ЗК-10, ЗК-11, ЗК-13, ЗК-14, ЗК-15		
ПРН - 19	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності	ЗК-1, ЗК-2, ЗК-3, ЗК-4, ЗК-6, ЗК-7, ЗК-8, ЗК-9, ЗК-10, ЗК-11, ЗК-13, ЗК-14, ЗК-15		
7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату	Викладач

<p>(лекція 1)</p>	<p>Тема 1. «Етика» і «Християнська етика та мораль». Біблія – книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі.</p>	<p>Особа: зміст і її моральна значимість. Мета і зміст життя. Філософська етика і етика Одкровення. Визначення християнської етики. Незрівнянність Христа. Зв'язок християнства з медициною. Відношення до здорових і хворих осіб – складова частина духовно-моральної діяльності лікаря. Етика і культура. Перехід від античної структури культури до модерної. Моральні основи католицизму, православ'я, протестантизму. Моральні доктрини іудаїзму, ісламу та буддизму. Живе Слово, яке зобов'язує. Загальні відомості про Святе Письмо. Біблія - книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі. Етапи історії спасіння. Біблійна герменевтика. Методи читання Святого Письма. Зв'язок між наукою і Біблією. Катехизм. Віра і обряд. Апостольський та Нікейсько- Константинопольський Символи віри.</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p> <p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>
-------------------	---	--	---

Л-2 (лекція 2)	<p>Тема 2. Виникнення Всесвіту і походження людини. Гріх людини і Божа благодать. Про закон. Мораль Старого Завіту. Декалог.</p>	<p>Докази існування Бога. Сотворення видимого і невидимого світу. Ангели та люди. Людина – образ і подоба Божа. Мета і зміст життя людини. Бог – Абсолютне Добро. Випробування свободи. Поява і розвиток зла у Всесвіті (автором якого є сатана). Зло як свідоме відкинення Бога. Первородний гріх. Остаточна поразка зла. Особисті гріхи. Практичні поради у боротьбі із способами поневолення людини.</p> <p>Обіцянка Господом Богом Спасителя. Прообрази Ісуса Христа. Вбивство Каїном свого брата Авеля. Гріхи, що кличуть до неба про помсту. Гріховний занепад людства. Потоп. Союз з праведником Ноем. Покликання Авраама задля збереження і поширення правдивої віри та надії на прихід Спасителя людства. Жертвування Авраамом свого сина Ісаака – зразок довіри Богу. Дві головні Заповіді любові. Йосиф і його брати. Боже Провидіння. Любов та шляхи реалізації любові на прикладі старозавітного патріарха Йосифа. Божий закон. Людський закон. Зобов'язуюча сила закону. Моральність діл. Вплив моралі на право. Поділ і різновиди гріха. Злоба гріха. Визволення Господом Богом ізраїльтян з єгипетської неволі. Мойсей. Вихід ізраїльтян з Єгипту. Вибраний народ у пустелі. Манна.</p>	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
----------------	---	---	------------------------------	------------------------------------

		<p>Отримання від Господа Бога Десяти Заповідей. Мідний змій. Здобуття Ісусом Навином Обітованої землі. Ізраїльський народ у Обітованій землі. Судді. Царі: Саул. Давид. Соломон. Розпад ізраїльської держави. Про Божий Храм. Пророки. Часи перед приходом Спасителя. Природні схильності людської особи. Природа “ethos” Ізраїлю. Зміст моралі Тори. Зміст моралі Пророчих книг. Зміст моралі книг Мудрості. Божі Заповіді – дороговказ для розвитку особистості людини. Декалог: аналіз тексту, редагування, форма, структура. Зміст Декалогу, етична цінність.</p>		
Л- 3 (лекція 3)	<p>Тема 3. Зміст моралі Ісуса Христа. Мораль в Посланнях Святого Апостола Павла. Статут християнської моралі. Розвиток морального богослов'я. Норма і сумління.</p>	<p>Віра і етика в апостольських проповідях. Безперервність і розривність між Мойсеєм і Ісусом Христом. Характеристичні риси християнського “ethos”: зміст повчання Ісуса на горі Блаженств, головні пояснювальні теорії. Християнська мораль – відродження до нового життя. Подвійна Заповідь Любові. Наслідування Христа. Життя християнина з погляду Святого апостола Павла. Головні напрямки “ethos” Святого апостола Павла: мораль хрищення і благодаті; відношення між законом і свободою; формування совісті.</p>	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>Надприродність християнської етики.</p> <p>Специфічність Євангельського “ethos”.</p> <p>Моральні норми: загальні й конкретні; актуальні тенденції; критичні спостереження.</p> <p>Передморальна цінність християнської моралі.</p> <p>Погляд Отців Церкви на мораль: Отці Церкви – апостольські апологети; Отці Сходу; погляд на мораль Отців Заходу. Від патристики до початку схоластики: Покаянні книги; мораль XII ст.; коментування і вислови. Схоластична мораль (XIII–XIV століття): Францішканська школа; Домініканська школа; мораль XIV століття.</p> <p>Моральне богослов’я до Тридентійського собору і після нього: Зведення і підручники для сповідників; наукове відновлення моралі; моральні інституції; лаксизм і ригоризм.</p> <p>Твори Святого Альфонса. Моральне богослов’я в XX столітті. Вчинок. Рішення. Норма моралі. Евдемонізм. Мораль і щастя. Томізм.</p> <p>Авторитет і розум. Персоналізм. Гідність особи. Бог – фундамент і остаточна норма моралі. Моральна антропологія. Велике запитання між нормою і моральним сумлінням. Гріх і навернення.</p>		
--	--	---	--	--

Л-4 (лекція 4)	<p>Тема 4. Незрівнянність Христа. Перш за все Любов. “Він задля нас, людей, і нашого ради спасіння зійшов із небес і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і стався Чоловіком” (із Символу Віри). Реалізація цінностей: вмерти для Воскресіння. Відкупительна місія Ісуса Христа</p>	<p>Святому Письмі. Божі покликання людини до різних служінь. “Очікую воскресіння мертвих і життя будучого віку” (із Символу Віри). Притча про багача і Лазаря. Багаті і бідні. Гріх байдужості. Останні речі: смерть, суд, небо, пекло. Чистилище/Митарства. Молитва за померлих – вияв милосердя до ближнього (II Книга Макаавеїв, 12, 40-46). <i>Моральне вчення Церкви.</i> Природа навчання Церкви: властивості; предмет і методи; цінність та авторитет; компетентність в моральних нормах. Чеснота. Моральні чесноти: розумність, мужність, поміркованість і справедливість. Богословські чесноти: віра, надія, любов. Головні гріхи. Церковні заповіді. Піст. <i>Формування сумління як складова частина виховного процесу.</i> Совість як оцінка дій у конкретній ситуації. Сумління та істина. Сумління і праведність. Види сумління. Слухняність своєму сумлінню. Перевірка, очищення та зцілення совісті.</p>	ПРН 21
Л-5 (лекція 5)	<p>Тема 5. Людина – храм Святого Духа .</p>	<p>Зіслання Святого Духа. Його дари і плоди. Христова Церква та її післанництво. Надання Ісусом Христом апостольському зборові з апостолом Петром на чолі верховної влади у Церкві. Заснування</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>Церкви. Її суть, значення та роль у житті людини. <i>Свята Тайна Священства</i> – продовження Христової місії апостолами в Церкві до кінця часів.</p> <p>Три ступені священства: єпископат, пресвітерат і дияконство.</p> <p>Послаництво Ісусом Христом апостолів навчати і хрестити народи світу. <i>Свята Тайна Хрищення</i>. Необхідність Тайни (Ів. 3.5).</p> <p>Народження людини як Божої дитини до Небесного Царства Святою Тайною Хрищення. Умови уділення Тайни Хрищення. Хрищення в небезпеці смерті.</p> <p>Доля Церкви після зіслання Святого Духа. Переслідування перших християн.</p> <p>Апостоли миропомазують. <i>Свята Тайна Миропомазання</i> – завершення благодаті Хрещення, отримання Святого Духа з Його дарами: мудрістю, розумом, радою, мужністю, знанням, побожністю, страхом Божим.; збільшення освячуючої ласки, зростання в богословських чеснотах (вірі, надії, любові).</p> <p>Людина – воїн Христа. Навернення Савла. <i>Святість</i> – покликання кожної людини. <i>Спільнота святих</i>. Досконале об’явлення Христом Бога Отця і його Царства. Необхідність</p>	
--	--	---	--

		<p>народження згори, від води та Духа Святого. Заклики до святості у Святому Письмі. Божі покликання людини до різних служінь.</p> <p>“Очікую воскресіння мертвих і життя будучого віку” (із Символу Віри).</p> <p>Притча про багача і Лазаря. Багаті і бідні. Гріх байдужості. Останні речі: смерть, суд, небо, пекло.</p> <p>Чистилище/Митарства. Молитва за померлих – вияв милосердя до ближнього (II Книга Макаавеїв, 12, 40-46).</p> <p><i>Моральне вчення Церкви.</i> Природа навчання Церкви: властивості; предмет і методи; цінність та авторитет; компетентність в моральних нормах. Чеснота. Моральні чесноти: розумність, мужність, поміркованість і справедливість. Богословські чесноти: віра, надія, любов. Головні гріхи. Церковні заповіді. Піст.</p> <p><i>Формування сумління як складова частина виховного процесу.</i> Совість як оцінка дій у конкретній ситуації. Сумління та істина.</p> <p>Сумління і праведність. Види сумління. Слухняність своєму сумлінню. Перевірка, очищення та зміцнення совісті.</p>		
П (практичне заняття)	Тема 1. Заповіді любові. Актуальність Божих заповідей. Не май	Притча про дім, збудований на скелі (Лк. 6. 46 – 49). Заповіді – не для	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

	<p>інших богів крім Мене. Не взивай намарне ім'я Боже. Пам'ятай день святий святкувати.</p>	<p>пригнічення людини, а для допомоги у дорозі прагнення, шукання Бога та поєднання з Ним. Кара за переступи закону. Чи Бог карає? “Я слави своєї нікому не віддам”. Віра. Надія. Любов. Богопоклоніння. Молитва – обов'язок та привілей. Господь – Володар кожного життя. Жертвоприношення. Обітниця й обіти. Почитання Пресвятої Богородиці, ангелів та святих. Зміст і форма такого почитання. Суспільний релігійний обов'язок і право на релігійну свободу. Усвідомлення неприпустимості ідолопоклонства (минуле і сучасність), ворожіння, гороскопів, забобонів... . Об'ява Божого Імені через Мойсея. Святість імені у єврейському народі. Відношення до Господа – з трепетом, благоговінням і зі страхом Божим. Зневажити ім'я – зневажити особу. Усвідомлення неприпустимості вимови Божого імені без пошани, клятви, зневага осіб чи речей, посвячених Богу, а також релігійних обрядів, вживання святих слів у жартах, кривоприсяги, руйнування святих речей, недбалої молитви. “Працював Бог шість днів, а сьомого відпочив”. Шанування суботи у євреїв та Христовий коментар про це. Причини шанування християнами неділі. Суть святкування</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	
--	---	---	-------------------------------	--

		святого дня. Казуїстика Заповіді: милосердя понад жертву.		
П (практичне заняття)	Тема 2. Шануй отця свого і матір свою – добре тобі буде і довго житимеш на Землі.	Заповідь з обітницею. Родина – прообраз церкви. Батьки чи опікуни дитини – Божі делегати. Мама – перша вчителька і вихователька. Обов'язки дітей щодо батьків. Обов'язки батьків щодо дітей. Нагорода за виконання Божої Заповіді. Циклічність суспільних явищ та процесів. Любов до Батьківщини, мови, народу, Церкви, людства. Мова – дар Божий.	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
П (практичне заняття)	Тема 3. Гідність та святість людського життя. Не вбий!	Найцінніший Божий дар людині – життя. (яке дарується Ним, належить Йому, і ніхто крім Нього не має права визначати його межі, забирати в інших чи в себе; – бо тим самим повстає проти Бога, намагається підкорити Його собі, стати на місце Бога). Останні століття – століття культури смерті: війни, етноциди, диктати... Пожертва життя Ісуса Христа за кожну людину – піднесення гідності людського життя. (життя – скарб, дарований Богом людині, однак скарб у глиняному посуді). 1. Здоров'я – взаємодія духовних, душевних і тілесних складових, спрямованих до досконалості. Домінанта духовного чинника. Хвороба як похідна на шляху	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>розвитку здоров'я в процесі вдосконалення особи. Служіння хворим – невід'ємна місія професійно підготовленого і високодуховного капелана.</p> <p>4. Принципи християнської етики і моралі – фундаментальна основа реалізації державної демографічної політики.</p> <p>5. Бог – Володар життя та смерті. Небезпека порушення заповіді через аборти, контрацепцію, репродуктивні технології, самогубство, евтаназію, алкоголь, наркотики, паління, застосування новітніх біотехнологій, зокрема, генномодифікованих продуктів для здоров'я і життя людини.</p> <p>Згіршення – моральне вбивство.</p> <p>Відповідальність кожної людини за збереження свого життя і за розвиток людства: батьків за дітей, сильніших за слабших, християн за нехристиян. Екологія – зв'язок між сьогоденням та майбутнім. Небезпека екологічного вбивства.</p>		
П (практичне заняття)	<p>Тема 4.</p> <p>Заповіді чистоти любові. Не чужолож! Не пожадай жінки ближнього твого! Не кради! Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого!</p>	<p>1. Статевість людини у планах Божих – дар, завдання і відповідальність. Подружжя – Божа установа. Мета та ознаки християнського подружжя: святість та нерозривність. Чистота як Божий дар і</p>	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

	<p>Не свідчи неправдиво на ближнього свого!</p>	<p>благословення. Чистота у богопосвяченому стані, самотньому стані та подружжі (чисті помисли, бажання, наміри щодо подруга). Ідеал любові хлопця до дівчини, чоловіка до дружини – любов Ісуса Христа до Церкви. Гімн любові (1 Кор. 13. 4 – 8).</p> <p>2. Небезпека гріховних спокус, що ґрунтуються на пожадливісті (намір використати іншого для свого задоволення чи приємності).</p> <p>Неприпустимість чужоложства думкою та бажанням, розмовою (непристойні жарти, анекдоти, історії), дією.</p> <p>Гріхи проти чистоти: онанізм, огляд порнопродукції, нескромність одягу, дошлюбні статеві зносини, пестоці, проституція, гомосексуалізм, зґвалтування, різні види збочень, насильство у сфері статевого життя.</p> <p>Наслідки гріхів нечистоти: психічні та фізичні недуги.</p> <p>Усвідомлення неприпустимості подружньої зради, розлучення.</p> <p>3. Надання людині Богом влади над сотвореним світом. Недоторканність людини та її право на приватну власність Види власності (матеріальна, інтелектуальна, духовна).</p> <p>Гріхи проти чужої власності: крадіж, злодійство, лихварство, ошуканство, вандалізм, затримка заробітної платні, плагіат,</p>	
--	---	--	--

		<p>хабарництво, протекціонізм. Обов'язок реституції, милосердя.</p> <p>4. Розсудливість у використанні матеріальних благ. Майно – для людини, а не людина для майна.</p> <p>Небезпека використання майна у шкідливих намірах. Небезпека надмірної залежності від майна.</p> <p>Співтворчість людини з Господом – Божий план для людини. Гріхи стосовно власності: порушення контракту, маніпуляція, порушення справедливості, корупція. Відношення людини до довкілля.</p> <p>5. Право кожної людини на добре ім'я. Обов'язок дбати про добре ім'я (Сир. 41. 12 – 13, Ів. 18. 23, Дії. 16. 37 – 39). Гріхи проти Заповіді “Не свідчи неправдиво на ближнього свого”: обмова, очорнення (приклад Йосифа в Єгипті), осудження (митар і фарисей), підозріння без достатньої на це причини і доказів, сіяння незгоди, гостра критика, лицемірство, підлабузництво, не правдомовність. Обов'язок реституції.</p>		
П (практичне заняття)	<p>Тема 5.</p> <p>Мораль у молитві “Отче наш”.</p> <p>Нагірна проповідь Ісуса – віддзеркалення нової моральності.</p>	<p>1. Порівняння молитви Старого і Нового Завітів.</p> <p>2. Прохання Божої допомоги у боротьбі зі спокусами та зміцнення у життєвій боротьбі між добром і злом. Захист від упадку – не віддалення спокуси, а прохання Божої сили та витривалості їй</p>	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>протистояти. (“Царство Небесне здобувається силою”).</p> <p>3. Бог – абсолют Добра. Зло – відсутність Добра. Зло – диявол. Добро – все, що веде до Бога. Зло – все те, що віддаляє від Бога.</p> <p>4. Утвердження Божого Царства на Землі.</p> <p>5. Заповіді блаженств – продовження і завершення Божих обітниць від часів Авраама. Блаженство як синонім щастя.</p> <p>Відповідність блаженств прагненню щастя, яке Бог вклав у людське серце. Мета блаженств: Царство Боже, бачення Бога, участь у Божій природі, вічне життя, усиновлення, відпочинок у Бозі.</p> <p>Блаженство вічного життя як надприродний Божий дар. <i>Блаженні вбогі духом, бо їхнє є Царство Небесне. (Мт. 5: 3).</i> Розуміння Божого благословення ізраїльтянами в Старому Завіті. Життя Христа як спростування старозавітного розуміння Божого Благословення (Різдво, дитячі роки, проповіді тощо). Життя у Бозі, незалежність від багатств, творення добрих діл, очищення серця, смиренність та любов Бога понад усе – зміст виразу “Блаженні вбогі духом...”. Щастя християнина – усвідомлення залежності від Бога, служіння Богу, єднання з Ним. <i>Блаженні засмучені, бо вони</i></p>	
--	--	--	--

		<p><i>будуть утішені (Мт. 5:4).</i></p> <p>Пізнання своїх гріхів та безумовної Божої любові. Потреба в прощенні та зціленні. Відкритість на потреби інших людей. Християнське розуміння плачу, смутку. <i>Блаженні лагідні, бо землю успадкують вони (Мт. 5:5).</i> Любов до кожної людини як безцінного Божого дару. Поширення Божого Царства на Землі за зразком Христа: “бо Я лагідний і покірний серцем”. Успадкування землі як відновлення гармонії і повноти життя з Богом. <i>Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагодовані будуть (Мт. 5:6).</i> Цілковита та безумовна вірність Істині. Значимість терпеливо знесеного страждання за Істину в ім’я Христа . «Христос – Дорога, Правда і Життя». <i>Блаженні милостиві, бо помилувані вони будуть (Мт. 5:7).</i></p> <p>Золоте правило – “не роби іншим того, чого не хочеш, щоб зробили тобі”. Питання милостині у Святому Письмі. «Те, що ви зробили одному з братів Моїх найменших, те ви Мені зробили». «Милості хочу, а не жертви» (Ос. 6.6) «Милосердя перевищує суд»(Як. 2.13). «Ахто має достаток на світі, й не бачить брата свого в недостаті, та серце своє зачинає від нього, то як Божа любов перебуває в такому?» (1 Ів. 3.17)</p> <p>Реалізація милосердя</p>	
--	--	---	--

		<p>понад усе. Солідарність з потребуючими. <i>Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога (Мт. 5:8).</i> Богословське розуміння “серця”. Очищення серця від гріхів, духовне прозріння, пережиття справжнього покаяння, навернення, відновлення, розпізнання Бога в подіях повсякденного життя, відчуття щастя від примирення та повернення близькості з Богом. <i>Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть (Мт. 5:9).</i> Встановлення миру в серці людини з Богом та ближніми через покаяння та примирення совісті: ворог Бога стає Його сином, а Божий Син – Брат усього людства. <i>Блаженні переслідувані за правду, бо їхнє Царство Небесне (Мт. 5:10).</i> Жити правдою за будь- яких умов – бути щасливим. Слухати голосу своєї совісті – слухати голосу Святого Духа. <i>Блаженні ви, коли вас будуть зневажати Христароди (Мт. 5.11).</i> “Горе вам, коли всі про вас будуть добре говорити”. Прийняття терпіння в спокої серця ради Ісуса Христа – єднання людини з Богом у відкупительній жертві Христа на Голгофі.</p>		
<p>СРС-1 (самостійна робота I)</p>	<p>Тема 1. «Етика» і «Християнська етика та мораль».</p>	<p>Знання про походження, особливості та зміст основних</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>

	<p>Біблія – книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі.</p>	<p>християнських літературних першоджерел (Біблії) Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі. Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність. Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх. Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей. Навички співпраці у малих групах. Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність. Здатність реалізовувати християнські проекти охорони материнства і дитинства, захисту інтересів людей, які зазнають дискримінації.</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	
--	--	--	-------------------------------	--

<p>СРС-2 (самостійна робота 2)</p>	<p>Тема 2. Виникнення Всесвіту і походження людини. Гріх людини і Божа благодать Про закон. Мораль Старого Завіту. Декалог.</p>	<p>вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності Здатність «знаходити» у Книзі книг відповіді на важливі життєві питання Готовність ініціювати та реалізовувати християнсько-просвітницькі здоров'язберігаючі проекти для дітей, молоді, жінок, людей з особливими потребами</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>Терешкевич Г.Т. (с.Д.)</p>
<p>СРС-3 (самостійна робота 3)</p>	<p>Тема 3. Актуальність Божих заповідей. Не май інших богів крім Мене. Не вживай намарне ім'я Боже. Пам'ятай день святий святкувати.</p>	<p>Знання про рівність людей обох статей та їх відмінність, високий статус жінки у контексті Христового вчення, цінність та недоторканність людського життя від моменту запліднення до Богом призначеного відходу (природної смерті) Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем Навички комунікації з урахуванням потреб людей, заохочення до включення у спільну діяльність задля важливої мети Навички співпраці у малих групах Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>

		та недопущення попередніх негативних дій Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність		
СРС-4 (самостійна робота 4)	Тема 4. Шануй отця свого і матір свою – добре тобі буде і довго житимеш на Землі.	Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах Знання та розуміння рівного «статусу» різних народів у світлі християнського віровчення (усе людство – діти істинного Бога-Творця) Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною Навички комунікації з метою сприяння духовному розвитку та вдосконаленню різних груп людей – пацієнтів, колег тощо Навички співпраці у малих групах Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі Готовність організувати людей та відповідати за результат досягнення спільної мети	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

<p>СРС-5 (самостійна робота 5)</p>	<p>Тема 5. Гідність та святість людського життя. Не вбий!</p>	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом» Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки Вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх. Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей Готовність</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>
--	--	--	-------------------------------	---

		<p>комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності</p> <p>Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність</p> <p>Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій</p> <p>Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі</p> <p>Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність.</p>		
СРС-6 (самостійна робота б)	<p>Тема 6.</p> <p>Заповіді чистоти любові. Не чужолож! Не пожадай жінки ближнього твого! Не кради! Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого! Не свідчи неправдиво на ближнього свого!</p>	<p>Знання про походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії)</p> <p>Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди</p> <p>Вміння визначати</p>	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі.</p> <p>Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність.</p> <p>Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх.</p> <p>Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей.</p> <p>Навички співпраці у малих групах.</p> <p>Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність.</p> <p>Здатність реалізовувати християнські проекти охорони материнства і дитинства, захисту інтересів людей, які зазнають дискримінації.</p>		
<p>СРС-7 (самостійна робота 7)</p>	<p>Тема 7. Зміст моралі Ісуса Христа. Мораль в Посланнях Святого Апостола Павла. Статут християнської моралі. Розвиток морального богослов'я. Норма і сумління.</p>	<p>Навички співпраці у малих групах</p> <p>Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>

		Здатність «знаходити» у Книзі книг відповіді на важливі життєві питання Готовність ініціювати та реалізовувати християнсько-просвітницькі здоров'язберігаючі проекти для дітей, молоді, жінок, людей з особливими потребами		
СРС-8 (самостійна робота 8)	Тема 8. Незрівнянність Христа. Перш за все Любов. “Він задля нас, людей, і нашого ради спасіння зійшов із небес і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і стався Чоловіком” (із Символу Віри). Реалізація цінностей: вмерти для Воскресіння. Відкупительна місія Ісуса Христа.	Навички співпраці у малих групах Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність	ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

<p>СРС-9-11 (самостійна робота 9)</p>	<p>Тема 9. Людина – храм Святого Духа</p>	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах Знання та розуміння рівного «статусу» різних народів у світлі християнського віровчення (усе людство – діти істинного Бога-Творця) Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною Навички комунікації з метою сприяння духовному розвитку та вдосконаленню різних груп людей – пацієнтів, колег тощо Навички співпраці у малих групах Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі Готовність організувати людей та відповідати за результат досягнення спільної мети</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>
<p>СРС-12-13 (самостійна робота 13)</p>	<p>Тема 10. Мораль у молитві “Отче наш” Нагірна проповідь Ісуса – віддзеркалення нової моральності.</p>	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом» Вміння аналізувати тексти</p>	<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>

Святого Письма, робити відповідні висновки
Вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот
Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною
Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення
Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх
Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем
Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей
Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності
Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за

		професійну діяльність Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність	
--	--	---	--

Система організації занять, використання інтерактивних методів, навчальні технології, що використовуються для передачі та засвоєння знань, умінь і навичок.

Система організації занять

- *за джерелами знань*: методів вербальної передачі і слухового сприйняття учбової інформації (лекція, бесіда, пояснення, дискусія); методи наочної передачі і зорового сприйняття учбової інформації (показ і демонстрація слайдів, таблиці, малюнки, вивчення літературних та інших джерел учбової інформації; застосування наочних засобів навчання); методи передачі учбової інформації за допомогою практичних дій (виконання практичних робіт, вирішення ситуаційних задач, опанування практичних навичок і вмінь).

- *за рівнем самостійної розумової діяльності*: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький (вирішення ситуаційних задач, підготовка наукових доповідей)

Використання інтерактивних методів: проблемно-орієнтований метод; метод індивідуальних навчально; дослідних та практичних завдань; метод конкурентних груп; метод тренінгових технологій; метод “ділової гри” ; метод “мозкового штурму”.

При проведенні практичних занять використовуються такі методи навчання: *діагностування* (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, тестовий контроль); *самостійна робота* (дослідження наукових та інформаційних джерел); *практична робота* (виконання тренувальних вправ та завдань); *розвиток творчої діяльності* (здійснення біоетичних розвідок); *операційний метод* (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій), *інтерактивний метод* (мозковий штурм тощо), розв'язування навчальних кейсів, ситуативних задач, воркшопів.

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять: перевірка виконаних письмових завдань, тестова перевірка знань. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
-------------------------	-----------------	---	----------------------

<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>		<p>Видами навчальної діяльності студентів є: а) лекції б) практичні заняття в) самостійна робота студентів (СРС) Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію в навчальному процесі всіх</p>	<p>«5» (відмінно) - лідер. Студент глибоко і твердо засвоїв матеріал, послідовно, грамотно і логічно його викладає. При цьому у студента не виникає труднощів при зміні завдання. Вільно справляється із задачами, питаннями та іншими видами використання</p>
<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>П-1-15</p>	<p>тем, які входять до змісту програми. <i>Лекційний курс</i> складається з 2-ох лекцій. Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання біоетики. Під час лекцій у студентів формуються теоретичні базові знання, забезпечується мотиваційний компонент і загально-орієнтовний етап оволодіння науковими знаннями під час самостійної роботи. У лекційному курсі максимально використовуються різноманітні дидактичні засоби – мультимедійні презентації, навчальні кінофільми, слайди. <i>Практичні заняття</i> спрямовані на контроль засвоєння теоретичного матеріалу, формування практичних вмінь та навичок, а також уміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань. Кожне заняття розпочинається з тестового контролю з метою оцінки вихідного рівня знань і визначення ступеня готовності студентів до заняття. Викладач визначає мету заняття та створює позитивну пізнавальну мотивацію; відповідає на запитання студентів, які виникли під час СРС за</p>	<p>Студент має низький рівень активності, не виявляє бажання співпрацювати з товаришами по команді, може правильно, але не повно оцінити отриманий результат після допомоги, не проявляє самостійності. Повільно адаптується до нової ситуації. «2» (незадовільно) – студент не знає частини програмного матеріалу. Допускає суттєві помилки, невпевнений у відповіді. На завдання задачі відповіді не дано. Студент має низький рівень активності, переважає репродуктивна діяльність за майже повної відсутності самостійності і творчості, важко адаптується в нових умовах, не завжди налагоджує контакт при роботі в групі. Важко адаптується до нової ситуації.</p>

		<p>темою заняття. Основний етап заняття полягає у виконанні практичної роботи. Студенти простежують історичні корені біоетики.</p> <p>Аналізують, визначення біоетики. Епістеміологічний статус біоетики (міждисциплінарність).</p> <p>Основні моделі біоетики. Сутність персоналістичної моделі біоетики.</p> <p>Право на життя. Біоетика про статус людського ембріона. Розуміння людської особи та її гідності. Людина в контексті біблій та вчення церкви, вирішують типові ситуаційні задачі, задачі з проблем біоетики</p> <p>На заключному етапі заняття з метою оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційні задачі. Викладач підводить підсумок заняття, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на основні питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури.</p> <p>Тривалість практичного заняття складає 2 академічних години.</p>	
<p>ПРН 16, ПРН 18, ПРН 19</p>	<p>СРС-1-33</p>	<p>Тестова перевірка знань</p>	<p>Самостійна робота оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента.</p> <p>Правильна відповідь на 20 тестових завдань на міса:</p> <p>80-90 балів – «5» 60-70 балів – «4» 40-50 балів – «3» Менше, ніж 40 балів – «2»</p>

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x=СА \times 120:5$

9. Політика курсу

Політики академічної доброчесності, націєцентричності і політичної заангажованості, формування лікаря як державотворця

10. Література

Обов'язкова література:

1. Святе Письмо Старого та Нового Заповіту (повний переклад, здійснений за єврейськими, арамейськими та грецькими текстами) / о. І. Хоменко Львів: Місіонер, 2021. 1460 с.
2. Барщевський Т. Блаженства – добра новина / Т. Барщевський. Львів: ЛБА, 2020. 103 с.
3. Барщевський Т. Євангельські притчі / Т. Барщевський Львів: ЛБА, 2022. 134 с.
4. Бендик М. Християнська етика / М. Бендик, І. Гнатів, О. Огірко. Львів: Свічадо, 2020. 159 с.
5. Валле В. Корупція: Роздуми після Майдану / В. Валле. Київ: Дух і Літера, 2021. 280 с.
6. Ващенко Г. Виховний ідеал / Г. Ващенко. Полтава: Полтавський вісник, 2021. 194 с.
7. Вихрущ А. Основи християнської педагогіки / А. Вихрущ, В. Карагодін, Г. Тхоржевська. Тернопіль: Освіта, 2019. 167 с.
8. Вояковський о. Николай. Шляхами наших прочан / Н. Вояковський. Львів: Місіонер, 2021. 200 с.
9. Вуйчич Н. Життя без обмежень. Шлях до неймовірно щасливого життя / Нік Вуйчич; перекл. з рос. Олега Добрякова. Київ: Форс Україна, 2020. 352 с.
10. Марш Г. Історії про життя, смерть і нейрохірургію: збірка оповідань / Генрі Марш; переклад з англ. А. Мизака. Львів: Видавництво Старого Лева, 2021. 320 с.
11. Гільдебранд Д. Етика. Львів: УКУ, 2022. 445 с.
12. Гьофнер Йозеф, Кардинал. Християнське суспільне вчення / Пер. з нім. С. Пташник, Р. Оглашений. Львів: Свічадо, 2022. 304 с.
13. Івашкевич Г. А. Злочин без покарання / Г. А. Івашкевич. Львів: Край, 2021. 106 с.
14. Колонна К. Святий Джузеппе Москатті. Роздуми про його чесноти, свідчення і молитви / Карло Колонна. Івано-Франківськ: Апостол, 2021. 256 с.
15. Катехизм католицької церкви. *Синод Української Греко-Католицької Церкви*. Жовква: Місіонер, 2022. 772 с.
16. Катрій Ю. Пізнай свій обряд / Ю. Катрій. Львів: Свічадо, 2021. 472 с.
17. Катрій, Ю. Я. Божі заповіді: дорога до нашого спасіння / Ю. Я. Катрій. Нью-Йорк: Вид-во оо. Василян, 2001. 172 с.
18. Кияк С. Християнська етика / Святослав Кияк Івано-Франківськ: Івано-Франківський Теологічно-Катехитичний Духовний Інститут, 2020. 240 с.
19. Козовик І. Християнська етика / І. Козовик. – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТА, 2023. 164 с.
20. Королевський Кирило. Митрополит Андрей Шептицький (1865-1944) / Кирило Королевський / пер. з фр. Я. Кравець. Львів: Свічадо, 2021. 512 с.
21. Климишин І. Вчені знаходять Бога / І. Климишин. Івано-Франківськ: Духовний ін-т, 2021. 83 с.
22. Лахно А. І. Християнська етика: навч. посіб. / А. І. Лахно, В. М. Варенко. Київ: Видавництво Європейського університету, 2022. 215 с.
23. Луговий о. Антін. Біблійна історія Старого і Нового завіту / о. Антін Луговий. – Йорктон – Канада: Друкарня голосу Спасителя, 2021. 200 с.
24. Ляхович П. о. Діонісій. Історія спасіння. Дорога спільноти і Причастя / П. о. Діонісій Ляхович. – Куритиба – Бразилія: Вид-во оо. Василян, 2021. 94 с.
25. Малахов В. А. Етика. Курс лекцій: навч. посіб. / В. А. Малахов. 3-те вид. Київ: Либідь, 2021. 384 с.
26. Марусин Мирослав, архiep. Божественна літургія / Мирослав Марусин. Рим: Вид-во оо. Василян, 2021. 530 с.
27. Мудрий Софрон (владика), ЧСВВ. Публічне право церкви і конкордати / Софрон Мудрий. –

- Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2022. 150 с.
28. Назар Н. Споглядати улюбленого / Наталя Назар. Жовква: Місіонер, 2020. 320 с.
 29. Огірко О. Християнська етика / О. Огірко. Львів: Свічадо, 2019. 104 с.
 30. Ремері М. Твіти з Богом: Великий вибух, молитва, Біблія, секс, Хрестові походи, гріх, кар'єра... / пер. з англ. Н. Стасевич / Мішель Ремері. Львів: Свічадо, 2018. 444 с.
 31. Святий Августин. Сповідь / пер. з лат. Юрія Мушака / Августин Св. Київ: Основи, 2019. 319 с.
 32. Слобідський Пр. Закон Божий: Підручник для сім'ї / Пр. Слобідський. Київ: Видавничий відділ УПЦ КП, 2023. 654 с.
 33. Християнська етика. Посібник / За ред. Б. Г. Скомороського. Святин, 2019. 112 с.
 34. Шахівська Т. Книга пам'яті. Небесна сотня. Герої не вмирають / Т. Шахівська. Київ: Гіперіон, 2021. 132 с.
 35. Шевців І. Святі Тайни і їх здійснювання в українським обряді / о. Іван Шевців. – Мельборн – Австралія: Просвіта, 2021. 158 с.
 36. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. Харків: ВД «ШКОЛА», 2021. 576 с.
 37. Шептицький А. Моральні чесноти // Львівські Архієпархіальні відомості / А. Шептицький. Львів, 1935. Ч. X. С. 282–325.
 38. Шостек А. Бесіди з етики / пер. з польс. С. Рудович / А. Шостек. Львів: Свічадо, 2021. 120 с.
 39. Шнакенбург Р. Етичне послання Нового завіту / Рудольф Шнакенбург / пер. з нім. Київ: Дух і літера, 2021. 340 с.
 40. Шпідлік Т. Духовність християнського Сходу / пер. з італ. Мар'яни Прокопович. Львів: Видавництво ЛБА, 2019. 496 с.

Додаткова

1. Аристотель. Никомахова етика / пер. з давньогр. В.Ставнюка. Київ: Аквілон-Плюс, 2002. 480 с.
2. Витівський М. Християнське виховання і навчання дітей / М. Витівський. Трускавець: Катехитична Комісія Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ, 2021. 136 с.
3. Ващенко Г. Вибрані педагогічні твори / Г. Ващенко. Дрогобич: Відродження, 2019. 214 с.
4. Вишневський О. І. Сучасне українське виховання: пед. нариси / О. І. Вишневський. Львів: Львів. обл. пед. тов-во ім. Г. Ващенка, 2019. 238 с.
5. Гільдебранд Д. Етика / Д. Гільдебранд. Львів. Видавництво УКУ, 2022. 445 с.
6. Доріан П. На порогах змужніння / П. Доріан. Львів: Свічадо, 2019. 119 с.
7. Дзерович Ю. Катехитика / Ю. Дзерович. Львів: ЛБА, 2019. 119 с.
8. Життя у Христі: Моральна катехиза / упор. О. С. Шевчук. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2021. 180 с.
9. Іван Павло II. Переступити поріг надії / пер. з польс. Надії Попач. Львів: Свічадо, 2021. 172 с.
10. Калашник А. Загальні методи вивчення предмету «Християнська етика». Львів: [б. в.], 2023. 191 с.
11. Катрій Ю. Перлини Східних Отців / Ю. Катрій. Львів: Місіонер, 2018. 344 с.
12. Кияк С. Християнська етика / С. Кияк. Івано-Франківськ: Вид-во Івано-Франківського теологічно-катехитичного духовного ін-ту, 2020. 240 с.
13. Кемпійський Т. Наслідування Христа / Тома Кемпійський. – Львів: Свічадо, 1996. – 312 с.
14. Кенеді Л. Етика для вищої школи. Львів: [б. в.], 2021. 44 с.
15. Козовик І. Антропологія / І. Козовик. Івано-Франківськ: ІФТКДІ, 2018. 384с.
16. Куаст Мішель. Шлях до успіху / М. Куаст. Львів: Свічадо, 2019. 242 с.
17. Крип'якевич Р. Етикет / Р. Крип'якевич. Львів: ЛОНМІО, 2019. 110 с.
18. Лужецький І. Отче наш / І. Луцький. Париж: [б. в.], 2019. 174 с.
19. Любачівський М. Десять Божих Заповідей / М. Любачівський. Львів: Києво-Галицька митрополія УГКЦ, 2021. 96 с.
20. Ляхович Д. Лекції з метафізики / Д. Ляхович. Львів: ЛБА, 2021. 94 с.
21. Мартіні Н. Зрілість – найважливіша проблема / Н. Мартіні. Рим - Львів: Видво оо. Селезіян, 2021. 107 с.
22. Мень О. Син Людський / О. Мень. Львів: Свічадо, 2019. 372 с.

23. Мизь Р. Християнство, що це властиво? / Р. Мизь. Львів: Свічадо, 2021. 372 с.

Укладач силабуса
к.держ.упр., доц. Галина (с.Діогена) ТЕРЕШКЕВИЧ